

19 september 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. R.J.M.M. de Bont

tegen:

wijlen **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Bisdome Roermond.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 april 2014. Op 20 juni 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal. Op 9 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur R.J.M.M. de Bont. Namens het Bisdome zijn verschenen [naam], vicaris-generaal en de heer mr. [naam], hoofd juridische zaken.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager woonde als klein jongetje bij zijn opa en oma. Zijn opa had een grote tuin met daarin veel groente en ook fruit. Wanneer er groente of fruit over was mocht klager deze overgebleven groente naar aangeklaagde brengen die een paar huizen verderop woonde. Als klager aan de deur kwam, was aangeklaagde altijd blij met de spullen en nam deze in ontvangst. Vervolgens vroeg hij aan klager of hij aan zijn plassertje mocht sabbelen. Klager was op dat moment pas vier jaar oud en zag aangeklaagde als een mens van God. Hij had geen weerstand.

Aangeklaagde nam de penis van klager in zijn mond. Ook vroeg hij aan klager of hij in zijn mond wilde plassen. Dit gebeurde altijd in de gang van de woning van aangeklaagde.

Hoe vaak dit gebeurd is kan klager zich niet meer herinneren. In zijn herinnering gebeurde het wekelijks in de periode waarin het mooi weer was. Klager bracht onder andere spuitjes naar aangeklaagde, maar ook kersen en aardappelen. Ook herinnert klager zich dat zijn ouders op enig moment maatregelen hebben getroffen. Een van de broers van klager had duidelijk gemaakt dat hij niet meer naar aangeklaagde wilde gaan om groente en fruit te brengen. Vermoedelijk hebben de ouders van klager ook wat aan klagers gedrag gemerkt. Aangeklaagde vertrok, maar daar mocht niet over gesproken worden, want de Kerk was heilig en God was alles. God zou de schuldigen straffen, zo werd aan klager verteld.

2.2. Als gevolg van het misbruik heeft klager het gevoel dat hij een muur heeft opgebouwd ter bescherming tegen anderen. Klager is bang dat wanneer hij zijn boosheid echt toelaat, hij door het lint gaat.

In 1992 raakte klager in een zware depressie en is diverse malen vrijwillig opgenomen geweest.

Klager wijt het feit dat hij voor 100% is afgekeurd en zijn baan is verloren aan het meedragen van hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan en het verplichte verzwijgen daarvan.

Op relationeel en seksueel vlak ervaart klager dat hij wel behoefte heeft aan intimiteit, maar aan de ander kant een gevoel van 'blijf van mij af' ervaart.

Klager heeft zijn geloof in de R.-K. Kerk geheel verloren.

2.3. Klager verlangt van de R.-K. Kerk dat zij boete doet voor het leed dat aangeklaagde hem aan heeft gedaan.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De vicaris-generaal heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat in samenhang met eerder over aangeklaagde ingediende klachten wegens seksueel misbruik en uit rechtbankarchieven afkomstige bescheiden de conclusie mag worden getrokken dat aangeklaagde een notoire kindermisbruiker was. Voorts is door de Klachtencommissie een andere klacht wegens seksueel misbruik door aangeklaagde gegrond verklaard. De aard van het misbruik in deze gegrond verklaarde klacht vertoont gelijkenis met de klacht van klager.

Hij concludeert dat geen vraagtekens geplaatst mogen worden bij het verhaal van klager. Het door klager geschetste misbruik wordt zonder meer aannemelijk geacht, aldus de vicaris-generaal.

Ter zitting heeft de vicaris-generaal meerdere malen zijn excuses aangeboden aan klager en zijn spijt betuigd over hetgeen aangeklaagde klager destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder

meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 58 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Als klager bij aangeklaagde kwam om overbleven groente en fruit te brengen nam aangeklaagde de penis van klager in zijn mond en sabbelde daarop. Ook vroeg hij klager om in zijn mond te plassen. Dit gebeurde wekelijks in een periode van zo'n acht maanden. Deze periode baseert de Klachtencommissie op de verklaring van klager over welk type groente en fruit hij naar aangeklaagde bracht in relatie tot de jaargetijden waarin deze groente geoogst worden.

De Klachtencommissie is van de aannemelijkheid van de klacht van klager overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een reeds gegrond verklaarde klacht, bij de Klachtencommissie bekend onder nummer 2012T685. Het Bisdom is tevens bekend met de inhoud van dit advies. Voorts is uit de in de rechtbankarchieven aangetroffen rolberichten (meldingen) en proces-verbaal van aangifte gebleken dat aangeklaagde destijds met politie en justitie in aanraking is geweest in verband met verdenking van seksueel misbruik van kinderen. Ter zitting heeft mr. De Bont een passage uit een rapport van psycholoog [naam] uit 1994 voorgehouden waarin staat vermeld dat klager op zes à zeven jarige leeftijd is misbruikt door pastoor, hetgeen een traumatische ervaring is.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas vier jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve merkt de Klachtencommissie op dat klager bij een gegrondverklaring van zijn klacht door de kerkelijk gezagsdrager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 19 september 2014 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.